

TARKASTUSLAUTAKUNNAN JA -VIRASTON TULOSBUDJETTI 2020

Tarkastuslautakunnan ja -viraston tavoitteet

Tarkastuslautakunta järjestää kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin kuntalain 14 luvun mukaisesti. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntalain 6 §:n tarkoittamalla tavalla määritelty kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valmistelee valtuustolle sen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisen sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja raportoi siitä kaupunginvaltuustolle.

Tarkastusvirasto arvioi lautakunnan apuna valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä. Virasto huolehtii lautakunnan apuna sidonnaisuusilmoituksia koskevasta valvonnasta, avustaa lakisääteisessä tilintarkastuksessa tilintarkastajan kanssa sovitulla tavalla ja valmistelee lautakunnalle sen toimivaltaan kuuluvat asiat.

Tarkastuslautakunta palvelee kaupunginvaltuuston strategisia ohjaustarpeita tuottamalla valtuustolle kuntalaissa tarkoitettua oleellista ja hyödyllistä arviointitietoa arviointikertomuksen muodossa. Arviointi toteutetaan suunnitelmallisesti ja se kohdennetaan valtuustokauden aikana kaupunkistrategian kaikkiin pääkohtiin. Arviointitoiminnan tavoitteena on tuottaa tietoa valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnan tuloksellisesta ja tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Tarkastuslautakunnan arviointitoimintaa kehitetään vuonna 2019 toteutetun valtuuston odotuksia kartoittavan selvityksen perusteella. Tarkastuslautakunnalle esitellään alkuvuonna 2020 selvityksen tulokset, minkä jälkeen lautakunta päättää, mihin kehittämistoimenpiteisiin ryhdytään.

Tarkastuslautakunta julkaisi keväällä 2020 vuotta 2019 käsittelevän arviointikertomuksen, joka oli valtuuston käsittelyssä 17.6.2020. Johtamisjärjestelmäuudistusta käsitellyt arviointi herätti paljon keskustelua sekä julkisuudessa että valtuustossa. Arviointikertomus sisälsi arviointeja erityisesti seuraavista kaupunkistrategiasta johdetuista teemoista: eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisy, digitalisaatio ja sähköiset palvelut, terveyttä ja hyvinvointia palvelevista sekä maankäyttö, asuminen ja liikenne. Arviointikertomus ja sen valmistelumateriaalina laaditut yksityiskohtaiset arviointimuistiot julkaistiin osoitteessa www.arviointikertomus.fi.

Tarkastuslautakunta ja tarkastusvirasto valmistelivat yhteistyössä vuotta 2020 koskevan arviointisuunnitelman, jonka lautakunta hyväksyi 12.5.2020. Suunnitelmaan sisältyy arviointiaiheita kaupunkistrategian eri pääkohdista ja sen valmistelussa otettiin huomioon valtuustoryhmiltä, valtuutetuilta ja kaupungin johdolta tulleita arviointiaihe-ehdotuksia. Arviointisuunnitelma on julkinen.

Tarkastuslautakunta käsitteli vuoden 2020 aikana valtuustoryhmien edustajien syksyllä 2019 haastatteluissa esittämiä kehittämistoimenpiteitä. Tarkastusvirasto aloitti kehittämistoimenpiteiden toteuttamisen. Osa toimenpiteistä liittyi valtuustokauden vaihdokseen, joten niiden toteuttaminen jatkuu vuonna 2021.

TULOSBUDJETTI 2020
Toteutuminen, Talk 9.2.2021

Tilintarkastuksen osalta tavoitteena on järjestää Helsingin kaupunkikonsernin tilintarkastus niin, että se suoritetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti tilintarkastusta koskevien säädösten ja määräysten sekä hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tarkastusvirasto avustaa merkittäväällä panoksella lakisääteisen tilintarkastuksen suorittamisessa. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tilintarkastajina aloittavat vuonna 2019 toteutetun kilpailutuksen perusteella valitut tilintarkastajat. Data-analyysin hyödyntämistä avustavassa tilintarkastuksessa jatketaan.

Tilikauden 2019 osalta kaupungin vastuunalaisena tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab:n JHT, KHT Jorma Nurkkala ja hänen varahenkilönään JHT, KHT Mari Säynätjoki. Lautakunta päätti 29.9.2020 muuttaa tilintarkastussopimusta siten, että kaupungin uudeksi vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilöksi nimettiin JHT, KHT Juha Huuskonen. Tilintarkastusyhteisön tarkastustiimiin on vuonna 2020 kuulunut hyväksytyjä tilintarkastajia, avustavia tarkastajia sekä tietojärjestelmä- ja arvonlisäveroasiantuntijoita. KPMG Oy Ab ylitti tilivuoden 2019 tarkastukseen sovitut 390 tarkastuspäivää 22 päivällä sopimushintaa kuitenkin ylittämättä. Tarkastusvirasto avusti tilintarkastajaa lakisääteisissä tilintarkastuksissa vuonna 2020 yhteensä 821 työpäivällä.

Kaupungin lakisääteinen tilintarkastus on suoritettu laadukkaasti julkishallinnon hyvää tilintarkastustapaa noudattaen ja kustannustehokkaasti tilintarkastussopimuksen mukaisesti. Sopimuskauden 2019–2022 tilintarkastuksen hinta laski merkittävästi edelliseen sopimuskauteen verrattuna.

Lautakunta hyväksyi 1.10.2019 kaupungin konserniyhtiöiden ja -säätiöiden tilintarkastuspalvelujen kilpailutuksen periaatteet ja päätti 10.12.2019 tilintarkastuspalvelujen hankinnasta vuonna 2020 alkavalle sopimuskaudelle. Kaupungin konserniyhtiöiden ja säätiöiden vuoden 2020 tilintarkastajina toimivat BDO Oy, KPMG Oy Ab ja Tilintarkastusrengas Oy.

Sidonnaisuusilmoitusten valvonta- ja raportointitehtävän toteutusta kehitetään jatkuvasti kertyneen kokemuksen ja saadun palautteen pohjalta. Vuonna 2020 kartoitetaan asiakastyytyväisyyttä, tiivistetään yhteistyötä toimialojen hallintopalvelujen kanssa ja ryhdytään valmistelemaan järjestelmä uudistusta.

Vuonna 2020 jatkettiin yhteistyön ja tiedonkulun parantamista toimialojen ja tarkastusviraston välillä sidonnaisuuksien valvonnassa. Toimialojen hallintoasiantuntijoiden tapaamisista viimeinen järjestettiin 3.11.2020, kun kaupunkiympäristön toimialan hallinnon edustajien kanssa sovittiin menettelyistä ilmoitusvelvollisten viranhaltijoiden vaihtuessa. Sidonnaisuuksien valvontaan saatiin lisäresurssia syksyllä controllerin varahenkilöksi perehdytettävän kaupunkitarkastajan aloitettua työt virastossa 1.9.2020. Järjestelmä uudistusta kartoitettiin syksyllä ulkoiselta palvelutuottajalta, mutta päädyttiin selvittämään mahdollisuuksia yhdistää sidonnaisuusrekisterin uudistus kaupungin HR-tietojärjestelmä uudistukseen. Asiakastyytyväisyyskyselyn toteutus siirrettiin tehtäväksi keväällä 2021 ennen valtuustokauden vaihdosta.

Toimialan henkilöstösuunnitelma 2020

Tarkastusviraston henkilöstöjohtamisen tavoitteena on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Virastossa panostetaan esihenkilöosaamiseen ja suunnitelmalliseen henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Osaamista vahvistetaan riittävällä koulutuksella ja osaamisen jakamisella. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan. Viraston vuoden 2020 työhyvinvointihankkeen teemana on Työkuormitus ja palautuminen. Henkilöstön vaihtuvuuden

TULOSBUDJETTI 2020

Toteutuminen, Talk 9.2.2021

yhteydessä rekrytoinnin tarve harkitaan tapauskohtaisesti. Vakanssirakenteen muutosta jatketaan siten, että vuoden alusta johdon sihteerin vakanssi lakkautetaan ja kaksi erikoistarkastajan vakanssia muutetaan kaupunkitarkastajien vakansseiksi.

Virastossa siirryttiin maaliskuussa koronapandemian seurauksena etätyöhön, jolla on ollut vaikutusta henkilöstön työhyvinvointiin. Työkuormitus ja palautuminen -työhyvinvointihanketta mukautettiin tukemaan koronatilanteen takia etätyötä tekevää henkilöstöä. Etätyöhön kokonaan siirryttäessä ja tilanteen pitkittyessä henkilöstöä tuettiin muun muassa etätyön ergonomiaan, työn tauottamiseen ja yhteisöllisyyden säilyttämiseen liittyen. Loppuvuonna saatiin runsaasti tietoa henkilöstön työtyytyväisyydestä ja työhyvinvoinnista Kunta10-tutkimuksen, Uudistumisen pulssin ja viraston oman työmotivaatiokyselyn sekä kahden Työkuormitus ja palautuminen etätyössä -kyselyn tuloksista.

Henkilöstön osaamisen kehittämiseen panostettiin hyväksytyin osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti keskimäärin kuudella koulutuspäivällä per henkilö. Koulutuksista saatua tietoa ja sen soveltamisesta hankittua osaamista jaetaan viraston sisällä jatkuvasti. Viraston oma henkilöstö on toiminut kouluttajana sisäisissä tilaisuuksissa.

Sidosryhmäyhteistyötä Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa jatkettiin henkilökierrolla syksyllä 2020. Tarkastusviraston kaupunkitarkastaja ja VTV:n johtava tilintarkastaja vaihtoivat kolmeksi kuukaudeksi organisaatiota syys-marraskuussa. Henkilökierrosta saatiin paljon myönteisiä kokemuksia, ja tarkastusvirastojen välinen sopimus henkilökierrosta ja koulutusyhteistyöstä uusittiin vuosille 2021–2024.

Vuoden 2020 alustava tulivat voimaan vakanssirakenteen muutokset, joilla tukipalveluista lakkautettiin johdon sihteerin vakanssi ja viimeiset kaksi erikoistarkastajan vakanssia muutettiin kaupunkitarkastajan vakansseiksi.

Toimialan tilankäyttösuunnitelma 2020

Virasto jatkaa nykyisissä tiloissaan kiinteistön peruskorjaukseen asti. Uusien toimitilojen suunnitteluun osallistutaan aktiivisesti ja samalla valmistaudutaan väistötiloihin siirtymiseen. Tarpeettomaksi käyvät työtilat luovutetaan kaupungin muiden toimintojen käyttöön tilojen peruskorjauksen jälkeen.

Virasto jatkaa nykyisissä tiloissaan kiinteistön peruskorjaukseen asti. Uusien toimitilojen suunnitteluun on osallistuttu aktiivisesti ja samalla valmistauduttu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa väistötiloihin siirtymiseen. Virasto valmisteli perusparannushankkeen suunnittelua varten tarvekuvauksen, joka esiteltiin tarkastuslautakunnalle. Suunnittelun lähtökohtana on ollut, että virastolle tarpeettomaksi käyvät työtilat luovutetaan kaupungin muiden toimintojen käyttöön tilojen peruskorjauksen jälkeen.

Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuotannon ja prosessien kehittämisessä

Virastossa vuoden 2019 loppupuolella käyttöön otettua sähköistä työpaperiarkistointia kehitetään saadun käyttökokemuksen perusteella.

Sähköisestä työpapereiden arkistoinnista tehtiin ensimmäisen käyttövuoden jälkeen palautekysely. Järjestelmää, sen käyttöä ja ohjeistusta kehitetään edelleen palautteen ja hankittujen kokemusten pohjalta. Data-analyysien hyödyntämistä avustavassa tilintarkastuksessa on jatkettu.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Toteutuminen
Maailman toimivin kaupunki	Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta kohdistuu kaupunkistrategian toteutumisen arviointiin.	Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmaan sisällyvistä vuosittain vaihtuvista aiheista (pois lukien tavoitearvioinnit, vaikuttavuuden seuranta ja talouden arviointi) vähintään 67 prosenttia liittyy kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin.	Tavoite toteutui: 86 prosenttia vaihtuvista aiheista liittyi kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin. Näihin aiheisiin ei lasketa mukaan vuosittain toistuvia tavoitteiden toteutumisen arviointia, suositusten vaikuttavuuden seuranta ja kaupungin talouden arviointia.

	2018	2019	TA 2020	TB 2020	TP 2020
Suoritettavat					
Henkilötyöpäivät	2 935	3 200	3 400	3 300	3 233
Tehokkuus/taloudellisuus					
Arviointi- ja tarkastustyöhön käytettyjen työpäivien osuus henkilötyöpäivistä	77 %	79 %	75 %	76 %	80 %
Arviointikertomus valmistuu 30.4. mennessä	10.4.	9.4.	30.4.	30.4.	14.4.
Tilintarkastuskertomus annetaan 30.4. mennessä	26.4.	26.4.	30.4.	30.4.	29.4.
Toiminnan laajuustiedot					
Tilintarkastuspäivät per tilivuosi, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät	389	390	390	390	412
Resurssit					
Henkilöstön määrä	15	16	17	17	16
Tarkastusta ja arviointia tekevän henkilöstön määrä	14	14	15	15	16
Tuottavuuden kehittyminen (2018=100)					
	100,0	91,7	89,9	89,9	104,1
Tilankäytön tehokkuus					
Tilojen kokonaispinta-ala	602	602	602	602	602
Yksikkökustannusten kehitys					
Tarkastuspäivän hinta, euroa/pv	508	487	538	524	490
<i>muutos edellisestä vuodesta, prosenttia</i>	<i>11,9</i>	<i>-4,1</i>	<i>3,2</i>	<i>2,7</i>	<i>0,6</i>

TULOSBUDJETTI 2020
Toteutuminen, Talk 9.2.2021

TUNNUSLUVUT	2017	2018	2019	Tavoite 2020	Toteuma /ennuste* 2020
Tarkastustoimen menot, euroa/asukas	2,94	2,67	2,76	3,05	2,66*
Toteutuneen työpäivän hinta (viraston toimintamenot/toteutuneet työpäivät)	453	508	487	480	490
Tarkastajien toteutuneet työpäivät, kpl	2 718	2 249	2 647	2 600	2 581
Arviointisuunnitelman toteutuminen	100 %	100 %	100 %	98–100 %	95 %
Tilintarkastussuunnitelman toteutuminen	99,8 %	100 %	99,4 %	98–100 %	99,7 %
Ammattitaito arvioinnissa (1 täysin eri mieltä – 5 täysin samaa mieltä)					
- tarkastuslautakunnan arvio	4,72	4,65	4,87	4,7	4,83
Ammattitaito tilintarkastuksessa (1 täysin eri mieltä – 5 täysin samaa mieltä)					
- kaupungin ulkoisen tilintarkastajan arvio			4,02	4,0	4,25
Ammattitaito tukipalveluissa (1 suoritus ei hyväksyttävissä – 5 suoritus ylittää jatkuvasti ja selvästi tavoitteen)					
- johtoryhmän arvio	3,58	3,76	4,1	3,8	4,75
Koulutuspäivät/henkilö	9	7	8	9	6
Sairauspoissaoloprosentti	1,3	6,6	3,3	2,0	<2,0*

Käyttötalouden toteutuminen

	2018	2019	Talousarvio 2020	Tulosbudjetti 2020	Käyttö 2020
1 000 EUR					
Tuet ja avustukset	5	5	3	3	7
Muut vuokratuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	5	5	3	3	7
Henkilöstökulut	-1 203	-1 310	-1 418	-1 418	-1 292
Palvelujen ostot	-278	-247	-348	-348	-207
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17	-19	-34	-34	-21
Avustukset	-3	-3	-3	-3	-3
Vuokratulot	-224	-221	-230	-230	-224
Muut toimintakulut	-12	-1	-3	-3	-1
TOIMINTAKULUT	-1 737	-1 802	-2 036	-2 036	-1 747
TOIMINTAKATE	-1 731	-1 797	-2 033	-2 033	-1 740
Poistot	4	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 735	-1 797	-2 033	-2 033	-1 740
Muutos, tulot	80,3 %	0,1 %	-43,1 %	-43,1 %	32,2 %
Muutos, menot	-8,5 %	3,8 %	13,0 %	13,0 %	-3,1 %